

№21/18 від 30.01.2018

Першому заступнику міністра
юстиції України Н.І. Бернацькій

Шановна Наталіє Іларіонівно!

Надсилаємо Висновок за результатами юридичного аналізу здійснення представництва держави в Європейському суді з прав людини у справі «ТОВ «Золотий Мандарин Ойл» проти України» (заява № 63403/13), в якому надані відповіді на запитання, сформульовані у Вашому листі № 13068/33-17 від 12. грудня 2017 року.

Висновок підготовлений провідним правовим експертом Харківської правозахисної групи Геннадієм Токаревим.

З повагою

Євген Захаров,
директор ХПГ

ВИСНОВОК

за результатами юридичного аналізу здійснення представництва держави в Європейському Суді з прав людини у справі «ТОВ «Золотий Мандарин Ойл» проти України» (заява № 63403/13)

I. Перелік запитань для юридичного аналізу

1. Чи мав право Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини пропонувати укладення угоди про дружнє врегулювання спору у справі «ТОВ «Золотий мандарин ОЙЛ» проти України»?
2. Чи існує така практика (підписання декларацій про дружнє врегулювання спору між Урядом та заявником) у справах Європейського суду проти України? Чи є така практика розповсюдженою?
3. Чи був ризик настання несприятливих наслідків у разі не укладення Урядом України такої угоди (виплата всієї суми, а також сатисфакції зазначеної заявником у його заяві до Європейського суду), виходячи із обставин вказаної справи?

4. Чи мав право виконавець відповідно до норм чинного законодавства зменшити суму, яка була вказана в декларації про дружнє врегулювання спору на підставі заяви ПАТ «Київенерго»?

5. Чи відображає переклад рішення Європейського суду у зазначеній справі його суть?

6. Чи було у справі «ТОВ «Золотий мандарин ОЙЛ» проти України» сплачено лише 54 млн. гривень, як це було визначено рішенням Європейського суду з прав людини у вказаній справі?

II. Підстави для проведення юридичного аналізу

1. Звернення Першого заступника Міністра юстиції України Бернацької Н.І. до голови ГО «Харківська правозахисна група» Захарова Є.Ю.

2. Статут ГО «Харківська правозахисна група».

III. Нормативно-правова база для проведення юридичного аналізу

Акти міжнародних органів

1. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція).

2. Регламент Європейського Суду з прав людини (далі – ЄСПЛ або Суд)¹.

3. Проміжна резолюція Комітету міністрів Ради Європи від 06.12.2012 щодо виконання рішення «Юрій Миколайович Іванов проти України» та групи Жовнер з 389 справ проти України, які стосуються невиконання чи тривалого виконання рішень національних судів та відсутності ефективних засобів юридичного захисту у зв'язку з цим².

4. Нотатки для заповнення формуляру заяви.³

Практика Європейського суду з прав людини

1. Рішення у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України» (заява №40450/04) від 15.10.2009.

2. Рішення у справі «Сокур проти України» (заява 29439/02) від 26.07.2015 року.

3. Рішення у справі «Козачек проти України» (заява №29508/04) від 7 грудня 2008 року.

4. Рішення у справі «Кришук проти України» (заява 1811/06) від 19.02.2009 року.

5. Рішення у справі «ООО PKG 'SIB- YUKASS' v. Russia» (заява №34283/05) від 08.11.2007.

Національне законодавство України

1. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини».

2. Закон України «Про виконавче провадження» від 21.04.2016 № 606-XIV (в редакції станом на 16.01.2016).

¹ Електронний ресурс: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/980_067

² CM/ResDH(2012)234 / 06 December 2012 (CM-Public), Електронний ресурс: https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=09000016805c9119

³ http://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_UKR.pdf

3. Закон України «Про заходи, забезпечені на сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу» від 23.06.2005 № 2711-IV (в редакції на 14.05.2015 року).

4. Указ Президента від 12.01.2011 24/2011 «Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи»

IV. Юридичний аналіз поставлених питань

Щодо питання 1:

Чи має право Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини пропонувати укладення угоди про дружнє врегулювання спору у справі «ТОВ «Золотий мандарин ОЙЛ» проти України»?

Відповідно до §1 статті 39 Конвенції, на будь-якій стадії провадження ЄСПЛ може передати на розсуд заінтересованих сторін досягнення дружнього врегулювання спору на основі поваги до прав людини, передбачених Конвенцією та протоколами до неї.

§1 правила 62 Регламенту ЄСПЛ передбачає, що після визнання скарги прийнятною секретар палати, діючи на підставі вказівок палати або її голови, налагоджує зв'язок зі сторонами з метою забезпечення дружнього врегулювання спору у відповідності до §1 статті 39 Конвенції.

Згідно з §4 правила 62 Регламенту ЄСПЛ процедура дружнього врегулювання може відбуватись і в тому випадку, коли розгляд скарг щодо їх прийнятності та по суті відбувається одночасно, на підставі §1 статті 29 Конвенції, в порядку, передбаченому правилом 54А Регламенту ЄСПЛ.

Згідно із §1, §2 правила 54 Регламенту Суду його палата може одразу визнати заяву непринятною або вилучити її з реєстру справ Суду або в альтернативному випадку палата або її голова може повідомити про наявну заяву або її частину Договірну Сторону-відповідача і попросити цю сторону надати письмові зауваження з приводу заяви, а після одержання її відповіді попросити заявника подати свої зауваження у відповідь (§2(b) правила 54).

Отже, процедура дружнього врегулювання віддається на розсуд сторін у справі, може відбуватись на будь-якій стадії провадження як після визнання скарги прийнятною, так і без такого, у випадку повідомлення Судом Договірної Сторони-відповідача про наявність заяви (або її частини) з проханням надати письмові зауваження з приводу заяви на підставі §2(b) правила 54 Регламенту Суду, до прийняття палатою Суду рішення про одночасний розгляд скарги щодо її прийнятності і по суті за правилом 54А Регламенту ЄСПЛ. У разі, коли палата Суду приймає рішення про одночасний розгляд скарги щодо її прийнятності і по суті, сторонам має бути запропоновано включити до їхніх зауважень будь-які аргументи, стосовно справедливої сатисфакції та дружнього врегулювання спору.

В будь-якому випадку ЄСПЛ у відповідності до §1 статті 38 Конвенції має пересвідчитись, що дружнє врегулювання спору забезпечене на основі поваги до прав людини, як їх визначає Конвенція та протоколи до неї.

У проміжній резолюції Комітету міністрів Ради Європи CM/ResDH(2012)234 щодо виконання рішення «Юрій Миколайович Іванов проти України» та інших, які стосуються невиконання чи тривалого виконання рішень національних судів та відсутності ефективних засобів юридичного захисту у зв'язку з цим (прийнята 06.12.2012 на 1157-й зустрічі заступників Міністрів), владу України, зокрема, було заохочено збільшити застосовування односторонніх декларацій та укладення дружнього врегулювання спору з метою вирішення справ, що перебувають на розгляді в ЄСПЛ.

Пунктом 2 (1) Плану заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи, затвердженого Указом Президента від 12.01.2011, передбачено, що на Міністерство юстиції України покладається завдання забезпечення

дружнього врегулювання із заявниками до Європейського суду спорів, що є предметом розгляду Європейського суду, в повторюваних (аналогічних) справах.

29.01.2015 року від секретаря п'ятої секції ЄСПЛ до Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини (далі – Урядовий уповноважений) засобами електронного зв'язку надійшов лист з інформацією про те, що після попередньої перевірки прийнятності заяв 20 січня 2015 року палата, на яку були розподілені справи «типу Іванова», в порядку §2(b) правила 54 Регламенту Суду вирішила повідомити про ці заяви Уряд України (справа Самойленко та 4,999 інших заяв проти України), разом із викладенням фактів, що містить деталі стосовно кожного із заявників, і повідомленням, що DVD – диск разом з посиланням на копії невиконаних рішень по кожній справі буде надісланий звичайною поштою.

За інформацією Першого заступника Міністра юстиції Н. Бернацької серед зазначених 5,000 справ, розподілених для розгляду палатою ЄСПЛ під номером 1712 у їх переліку була справа ТОВ «Золотий Мандарин Ойл» проти України» (за заявою № 63403/13) з вказівкою на скарги заявника на невиконання рішення Господарського суду м. Києва від 21.04.2009 року про зобов'язання Акціонерної енергопостачальної компанії (ДАЛІ – АЕК) «Київенерго» повернути зі зберігання на користь заявника мазут марки М-100 загальною кількістю 24627,097 тон заставною вартістю 54 179 613,40 грн.

14.04.2015 року Урядовий уповноважений звернувся до ЄСПЛ з проханням надання можливості надавати Суду інформацію по справах не менше ніж 250 справ в місяць і 17.04.2015 року ЄСПЛ задовільнив прохання Уряду України та дозволив останньому з 23 травня 2015 року щомісячно надавати до Суду заперечення щонайменше по 250 справах.

15.07.2015 року від секретаря п'ятої секції ЄСПЛ до Урядового уповноваженого засобами електронного зв'язку надійшов лист з інформацією про те, що 07.07.2015 року Палата у відповідності з §4 Правила 72 Регламенту Суду вирішила повідомити сторони, що вона на підставі статті 30 Конвенції прийняла рішення відмовитись від своєї юрисдикції на користь Великої Палати у п'яти справах, в тому числі і справі заявника, а також прохання протягом одного місяця з дати цього листа повідомити, чи є в Уряді України заперечення проти передачі справи на розгляд Великої Палати, і в разі наявності таких надати їх обґрунтування в той же строк.

17.07.2015 року представник заявника засобами поштового зв'язку направив на адресу Урядового уповноваженого листа з пропозицією щодо дружнього врегулювання у справі, з додатками – копіями рішення Господарського суду м. Києва від 21.04.2009 року та його ухвали від 12.05.2009 року, який був отриманий адресатом 21.07.2015 року. У цьому листі містилася пропозиція заявника, що за умови забезпечення виконання ухвали Господарського суду м. Києва від 12.05.2009 року, якою було змінено спосіб і порядок виконання рішення Господарського суду м. Києва від 21.04.2009 року, протягом дев'яноста днів з моменту підписання дружнього врегулювання, компанія-заявник відмовиться від справедливої сатисфакції.

20.07.2015 року була отримана заява представника заявника з інформуванням про те, що у разі відмови від дружнього врегулювання компанія-заявник буде наполягати на отриманні повної компенсації за завдану матеріальну та моральну шкоду, сума якої, за розрахунками заявника, буде майже втричі більше ніж та, що була присуджена Господарським судом м. Києва, відповідно, 158 844 775, 65 грн. проти 54 179 613,40 грн.

22.07.2015 року Урядовий уповноважений Б. Бабін засобами електронного зв'язку направив до ЄСПЛ листа, в якому повідомив про отримання зазначеного листа від заявника з пропозицією дружнього врегулювання справи за умови повного виконання ухвали Господарського суду м. Києва від 12.05.2009 року, якою було змінено спосіб і порядок виконання рішення Господарського суду м. Києва від 21.04.2009 року. В цьому листі Б. Бабін, виходячи з того, що Уряд має на увазі позицію ЄСПЛ про те, що у клопотанні про дружнє

врегулювання у справах, в яких поставлені питання щодо усталеної практики Суду, не мають включатись дискусійні питання, та враховуючи ініціативу заявника щодо мирного врегулювання, просив Суд передати на розсуд сторін питання досягнення дружнього врегулювання у зазначеній справі. До цього листа Б. Бабін додав підписану ним декларацію про зобов'язання від імені Уряду України протягом трьох місяців з дати прийняття рішення відповідно до статті 37 Конвенції виплатити заявнику залишок боргу, присудженого ухвалою Господарського суду м. Києва від 12.05.2009 року, якою було змінено спосіб і порядок виконання рішення Господарського суду м. Києва від 21.04.2009 року, і що виконання зазначеної ухвали господарського суду буде констатувати остаточне вирішення справи.

23.07.2015 року ЄСПЛ засобами електронного зв'язку повідомив Урядового уповноваженого про отримання його листа та декларації з пропозицією укладення дружнього врегулювання спору, а також надіслання їх копій представнику заявника, якому було запропоновано до 07.08.2015 року надати будь-які коментарі, які він бажає зробити у відповідь. У той же день Б. Бабін надіслав до ЄСПЛ копії листів представника заявника від 17 та 20.08.2015 року з пропозицією мирного врегулювання спору.

20.10.2015 року ЄСПЛ, засідаючи у складі комітету із трьох суддів, а саме: **Ангеліки Нуссбергер (Голова), Бошгьян М. Зупанчіч, Вінсент А. Де Гаetano (судді), а також Мілан Блашко (заступник Секретаря секції)**, прийняв рішення про вирішення справи у розумінні §1(b) статті 37 Конвенції, оскільки між заявником та Урядом України було досягнуто угоду про дружнє врегулювання спору, при цьому в рішенні було зазначено, що 10 серпня 2015 року ЄСПЛ отримав від представника заявника листа з погодженням заявника на умови декларації про дружнє врегулювання спору.

Відповідь на питання 1:

Виходячи із обставин справи, на підставі положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та Регламенту ЄСПЛ Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини мав право пропонувати укладення угоди про дружнє врегулювання спору у справі «ТОВ «Золотий мандарин ОЙЛ» проти України».

Щодо питання 2:

Чи існує така практика (підписання декларацій про дружнє врегулювання спору між Урядом та заявником) у справах Європейського суду проти України? Чи є така практика розповсюдженою?

За даними ГО «ХПГ» за період з 17.04.2015 року - з часу встановлення ЄСПЛ нового правила до Уряду України - надавати щомісячно заперечення не менше ніж у 250 справах (див юридичний аналіз питання 1) – Урядом України більше 1600 справ «типу Іванова» було вирішено з використанням процедур дружнього врегулювання.

За іншими даними, протягом 2014 року ЄСПЛ прийняв рішення про вилучення заяв із реєстру на підставі мирного врегулювання чи односторонньої декларації Уряду у справах проти України приблизно у 105 справах, протягом 2015 року – приблизно у 1150 справах, протягом 2016 – приблизно у 355 справах.

Протягом 2017 року були ухвалені рішення про дружнє врегулювання між сторонами у 236 справах проти України. Всі ці справи були вилучені із реєстру на підставі статті 39 Конвенції. Також за цей самий період часу Судом було вилучено з реєстру 209 заяв проти України відповідно до підпункту «с» пункту 1 статті 37 Конвенції на підставі односторонньої декларації, прийнятої Урядом України. Тобто загальна кількість справ, у яких між сторонами було досягнуто мирного врегулювання спору, складає 445.

У 2017 році Суд вилучив із реєстру 400 заяв, у яких стверджувалося про тривале невиконання судових рішень. Ці заяви були вилучені як на підставі мирного врегулювання за

статтею 39 Конвенції (application № 15712/13 Burma v Ukraine and 207 other applications), так і на підставі односторонньої декларації Уряду за підпунктом «с» пункту 1 статті 37 Конвенції (application № 10035/07 Kulyk v Ukraine and 191 other applications).

В той же час, за даними Міністерства юстиції України, у 2014 році було винесено 11 рішень (91 заява) про дружнє врегулювання та 24 рішення (58 заяв) про затвердження односторонніх декларацій; у 2015 12 рішень (161 заява) про дружнє врегулювання та 7 рішень (1028 заяв) про затвердження односторонніх декларацій; у 2016 31 рішення (460 заяв) про дружнє врегулювання та 12 рішень (431 заява) про затвердження односторонніх декларацій; у 2017 15 рішень (229 заяв) про дружнє врегулювання та 15 рішень (199 заяв) про затвердження односторонніх декларацій.

Відповідь на питання 2:

Практика підписання декларацій про дружнє врегулювання спору між Урядом та заявником у справах Європейського суду проти України є розповсюдженою, особливо у справах категорії невиконання або тривалого виконання судових рішень національних судових органів («справи типу Іванова»).

Щодо питання 3:

Чи був ризик настання несприятливих наслідків у разі не укладення Урядом України такої угоди (виплата всієї суми, а також сатисфакції зазначеної заявником у його заяві до Європейського суду), виходячи із обставин вказаної справи?

У справах, які стосуються невиконання або тривалого виконання рішень національних судових органів, ЄСПЛ має усталену позицію. Зокрема, у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України», Суд знов повторив, що:

«51. ... право на суд, захищене статтею 6, було б ілюзорним, якби національна правова система Високої Договірної Сторони дозволяла, щоб остаточне, обов'язкове для виконання судові рішення залишалося невиконаним на шкоду будь-якій зі сторін.

52. У такому самому контексті відсутність у заявника можливості домогтися виконання судового рішення, винесеного на його користь, становить втручання у право на мирне володіння майном, як це передбачено першим реченням першого пункту статті 1 Першого протоколу».

У справі «Козачек проти України» (§20) ЄСПЛ, розглядаючи питання прийнятності скарги, підтвердив свою позицію про те, що «його твердження про те, що є недопустимим вимагати, щоб особа, на користь якої в результаті судового провадження було винесено рішення, повинна ініціювати виконавче провадження для виконання, стосується не лише рішень проти держави, але й стосовно тих підприємств, які не є достатньо незалежними від держави як інституційно, так і фактично. У справа «Юрій Миколайович Іванов проти України» (§46) ЄСПЛ повторив, що у таких випадках «відповідний державний орган, який було належним чином поінформовано про таке судові рішення, повинен вжити всіх необхідних заходів для його дотримання або передати його іншому компетентному органу для виконання». В останній справі ЄСПЛ також повторно висловив позицію, що саме на державу покладено обов'язок дбати про те, щоб остаточні рішення, винесені проти її органів, установ чи підприємств, які перебувають у державній власності або контролюються державою, виконувалися відповідно до зазначених вище вимог Конвенції (§54).

За даними Державної реєстраційної служби України станом на 16.03.2015 року дані про центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить державне підприємство або частка держави у статутному капіталі юридичної особи, якщо ця частка становить не менше 25 відсотків, відсутня.

За даними Фонду державного майна України станом на 21.04.2015 року частка ПАТ «Київенерго» становить 25% + 1 акція статутного капіталу товариства, органом управління корпоративними правами держави з 31.10.2014 року є Фонд державного майна України.

Таким чином, на ПАТ «Київенерго» розповсюджуються спеціальні норми законодавства, що регулюють процедуру банкрутства та проведення примусової реалізації майна таких підприємств.

28.11.2005 АЕК «Київенерго» було внесено до реєстру підприємств паливно-енергетичного комплексу згідно з Законом України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу» від 23.06.2005.

Відповідно до пункту 3.7 зазначеного Закону (в редакції на час початку процедур дружнього врегулювання у справі заявника) на строк участі підприємства паливно-енергетичного комплексу у процедурі погашення заборгованості підлягають зупиненню виконавчі провадження та заходи примусового виконання рішень щодо цього підприємства із стягнення заборгованості, яка виникла до 1 січня 2013 року.

У справі «*Сокур проти України*» ЄСПЛ визнав порушення §1 статті 6 Конвенції, де щодо державного підприємства був застосований мораторій на примусове відчуження його майна, виконавче провадження щодо нього було зупинене на невизначений період, без будь-якої можливості для стягувачів оскаржити зупинення чи отримати відшкодування за затримку (хоча заявник намагався оскаржувати зупинення виконавчого провадження), оскільки такий мораторій був передбачений Законом України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» (§§34-37).

У справі «*Козачек проти України*» (§23), де підприємство-боржник, яке було частково у власності держави, підпадало під дію Закону України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна», ЄСПЛ зазначив, що «в українському законодавстві ні суди, ні виконавча служба не мають права скасувати закони або зобов'язувати державу вносити зміни в закони про бюджет» і «навіть якщо заявник розпочав виконавче провадження, вищезазначений Закон перешкодив би виконанню рішення щодо підприємства боржника». Виходячи з цього, навіть за обставин, що заявник не звернувся до виконавчої служби, ЄСПЛ вирішив, що «у заявника не було обов'язку подавати заяву чи виконавчий лист для відкриття виконавчого провадження. З тих же причин Суд визнав, що за таких обставин держава є відповідальна за виконання рішення» (§24 рішення) і відхилив заперечення Уряду щодо прийнятності заяви.

У справі «*Кришук проти України*» ЄСПЛ визнав порушення §1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу 1 до Конвенції, коли виконавче провадження з виконання рішення національного суду із стягнення грошової суми з державного підприємства-боржника було зупинене на підставі Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу».

На дату подачі Урядовим уповноваженим до ЄСПЛ декларації про дружнє врегулювання спору (22.07.2015 року) останніми рішеннями проти України у справах «типу Іванова» були рішення у справах «*Щукін та інші проти України*» (заява №59834/09) від 13.02.2014 та «*Штефан та інші проти України*» (заява №36762/06) від 31.07.2014, в яких ЄСПЛ визнав порушення §1 статті 6, статті 13 Конвенції та статті 1 Протоколу 1 до неї та постановив, що держава-відповідач має виконати рішення національних органів, ухвалені на користь заявників, а також виплатити по 2000.00 євро кожному із заявників або їх правонаступників в якості відшкодування матеріальної і моральної шкоди та компенсації

судових та інших витрат плюс будь-які податки, що можуть нараховуватись заявникам на вищезазначені суми.

Відповідь на питання 3:

У разі не укладення Урядом України угоди про мирне врегулювання спору у справі заявника, відповідної до усталеної практики ЄСПЛ у справах цієї категорії проти України («типу Іванова») вірогідність визнання порушення Судом порушень 1 статті 6, статті 13 Конвенції та статті 1 Протоколу 1 до неї була практично 100%. До того ж, 07.07.2015 року справа заявника була включена до числа тих, що були передані на розгляд Великої палати, що однозначно визначало її розгляд Судом по суті.

В такому випадку держава Україна повинна була б виконати рішення національних органів, ухвалені на користь заявника, виплатити заявнику відшкодування моральної шкоди та компенсації судових витрат, а також виплатити компенсацію за зростання вартості переданого заявником АЕК «Київенерго» мазуту. Про намір заявити про повну компенсацію за зміну ціни на мазут, в разі відмови Уряду від дружнього врегулювання, повідомляв у листі від 20.07.2015 року на ім'я Урядового уповноваженого представник заявника І. Караман. При цьому за розрахунком заявника загальна сума компенсації на дату складання зазначеного листа складала 158 844 775, 65 грн., що більше ніж на 104 млн. грн. більше суми, присудженої до сплати заявнику Господарським судом м. Києва (54 179 613,40 грн.), яка була виплачена з державного бюджету за рішенням ЄСПЛ від 20.10.2015 року про вирішення спору на підставі дружнє врегулювання між сторонами.

З урахуванням практики ЄСПЛ, зокрема «ООО PKG 'SIB-YUKASS' v. Russia» (заява №34283/05, рішення від 08.11.2007), існувала велика імовірність стягнення з держави суми, яка майже втричі перевищувала суму, стягнутої в результаті досягнутого сторонами дружнього врегулювання.

Щодо питання 4:

Чи мав право виконавець відповідно до норм чинного законодавства зменшити суму, яка була вказана в декларації про дружнє врегулювання спору на підставі заяви ПАТ «Київенерго»?

21.12.2015 року ПАТ «Київенерго» на вимогу старшого державного виконавця ДВС МЮ України Сіренка С.В. подав відповідь, в якій, надав, в тому числі, інформацію про те, що:

- 12.05.2009 року ухвалою Господарського суду м. Києва від було змінено спосіб та порядок виконання судового рішення, а 13.05.20 09 року на підставі зазначеної ухвали було видано новий наказ про стягнення грошових коштів у сумі 54 17 9613, 40 грн.;

- наказ від 13.05.2009 року заявником для примусового виконання не був пред'явлений;

- 13.02.2013 року в зв'язку з втратою оригіналу наказу від 13.05.2009 року заявник звернувся до Господарського суду м. Києва, але після задоволення його заяви зазначеним судом 14.05.2013 року його ухвалу було скасовано ухвалою Київського апеляційного господарського суду;

- судові рішення у господарській справі між заявником та ПАТ «Київенерго» (№41/207) частково виконано, а саме, що в рахунок погашення заборгованості було проведено зарахування взаємних однорідних вимог на суму 15 991 751.64 грн., про що ПАТ «Київенерго» повідомляв Головне управління юстиції у м. Києві листом від 30.03.2015 року;

- 26.11.2013 року ПАТ «Київенерго» направило заявнику заяви про зарахування зустрічних однорідних вимог на сум 9 182 823, 64 грн. та 6 808 929.00 грн., всього на

15 991 751, 64 грн.;

- залік однорідних вимог на 15 991 751, 64 грн. заявник не оспорював в судовому порядку, отже, сума заборгованості вважається зменшеною;

- 10.11.2015 ухвала Господарського суду м. Києва від 12.05.2009 року була скасована постановою Київського апеляційного господарського суду, отже, знов стало чинним рішення про повернення ПАТ «Київенерго» не грошових коштів, а майна в натурі (мазугу).

Раніше зазначену інформацію ПАТ «Київенерго» надсилав В.о. начальника Головного управління юстиції у м. Києві Белову А.Г.

Відповідно до п.9 ч.2 ст.17 Закону України «Про виконавче провадження», рішення ЄСПЛ є одним із видів виконавчих документів, які підлягають виконанню державною виконавчою службою, з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про виконання рішень та застосування практики ЄСПЛ». Стаття 1 останнього закону в якості рішення ЄСПЛ передбачає, в тому числі, рішення Європейського суду з прав людини щодо дружнього врегулювання у справі проти України.

Виходячи із змісту Закону України «Про виконання рішень та застосування практики ЄСПЛ» та Закону України «Про виконавче провадження» (в редакції як на дату укладення угоди про дружнє врегулювання спору у справі, що розглядається, так і на теперішній час) можна констатувати, що ними не передбачено зустрічне зарахування сум, присуджених різними судовими рішеннями до сплати у декількох виконавчих провадженнях, в яких та ж сама пара осіб виступає і в якості стягувача, і в якості боржника. До того ж, в якості боржника у виконавчому провадженні, відкритому за рішенням ЄСПЛ, є держава Україна, а у держави на момент відкриття зазначеного виконавчого провадження від 16.12.2015 року не було вимоги до заявника, присудженої рішенням суду. Надані відповідачем односторонні акти зарахування зустрічних однорідних вимог не підтверджують припинення зобов'язань відповідача за ухвалою господарського суду м. Києва від 12.05.2009 року у справі № 41/207. На стадії виконавчого провадження зобов'язання можуть бути припинені лише у разі укладення сторонами виконавчого провадження мирової угоди, яка підлягає затвердженню судом, або визнання наказу таким, що не підлягає виконанню, у зв'язку з тим, що обов'язок боржника відсутній повністю або частково, в порядку ст.117 ГПК України. За відсутності таких документів, державний виконавець не мав права самостійно приймати рішення про зменшення суми, що підлягала виплаті заявнику.

Отже, у виконавця не було іншого способу виконання рішення ЄСПЛ, ніж перерахувати заявнику з рахунку Державної казначейської служби суму, присуджену до стягнення Господарським судом м. Києва ухвалою від 12.05.2009 року, тобто 54 179 613.40 грн. Зменшення суми, що підлягала виплаті, на підставі актів взаємозаліку, без підтвердження факту взаємозаліку у судовому порядку, означало би невиконання рішення ЄСПЛ в повному обсязі, що мало би своїм наслідком покладення на державу відповідальності за таке невиконання (справа «Бурдов проти Росії»).»

Відповідь на питання 4:

Чи мав право виконавець відповідно до норм чинного законодавства зменшити суму, яка була вказана в декларації про дружнє врегулювання спору на підставі заяви ПАТ «Київенерго»?

Виконавець відповідно до норм чинного законодавства не мав права зменшити суму виплати за рішенням ЄСПЛ від 20.10.2015 року. Насправді, в декларації про дружнє врегулювання спору не був зазначений розмір суми до виплати, натомість там є посилання на заборгованість, що залишилась належною заявнику за ухвалою Господарського суду м. Києва від 12.05.2009 року.

Щодо питання 5:

Чи відображає переклад рішення Європейського суду у зазначеній справі його суть?

За інформацією Міністерства юстиції України здійснено переклад українською мовою рішення Європейського суду у справі ТОВ «Золотий Мандарин Ойл» проти України» (заява №63402/13), автентичність якого була засвідчена Міністерством юстиції України в порядку, передбаченому наказом Міністерства юстиції України (від 17.08.2014 № 1310/15).

Зміст тексту абзацу п'ятого розділу "FACTS AND PROCEDURE" оригінального тексту рішення ЄСПЛ від 20.10.2015 року англійською мовою у справі "ZOLOTOY MANDARYN OYL, TOV against Ukraine" (application no. «ТОВ 63403/13 («Золотой Мандарин Ойл» проти України)» в частині: "...the Government of Ukraine will pay the debt still owed to the applicant under the decision of the Kyiv Commercial Court..." відрізняється від змісту українського перекладу в частині: «... Уряд України зобов'язується сплатити кошти, присуджені заявнику ухвалою Господарського суду м. Києва ...».

В оригінальному тексті рішення йдеться про зобов'язання Уряду України сплатити заявнику суму заборгованості, що залишилася належною заявнику за ухвалою Господарського суду м. Києва.

Дійсно, офіційний переклад рішення ЄСПЛ по справі заявника відрізняється від дослівного перекладу, проте зумовлений лише стилістичними особливостями. Вказані стилістичні розбіжності не вплинули на суть судового рішення, порядок і спосіб його виконання. Більше того, формулювання: "Уряд України зобов'язується сплатити кошти, присуджені заявнику ухвалою Господарського суду м. Києва", - відповідно до чинного на той час ЗУ "Про виконавче провадження" передбачає перевірку суми заборгованості відповідача перед заявником на час виконання рішення в межах виконавчого провадження та виплату лише тих сум, які залишилися несплаченими.

Відповідь на питання 5:

Переклад рішення Європейського суду з прав людини у справі "ZOLOTOY MANDARYN OYL, TOV against Ukraine" в зазначеній вище частині не відповідає оригінальному тексту рішення англійською мовою, а в решті тексту повністю відповідає суті рішення. Проте слід зазначити, що, виходячи з відповіді на запитання 4, «сума заборгованості, що залишилася належною заявнику за ухвалою Господарського суду м. Києва» співпадає з сумою «коштів, присуджених заявнику ухвалою Господарського суду м. Києва», тобто ця розбіжність оригіналу та перекладу рішення не вплинула на його суть.

Щодо питання 6:

Чи було у справі «ТОВ «Золотий мандарин ОЙЛ» проти України» сплачено лише 54 млн. гривень, як це було визначено рішенням Європейського суду з прав людини у вказаній справі?

Відповідно до відомостей, що містяться в копіях платіжних доручень з рахунку Державної казначейської служби України в м. Києві на рахунок стягувача були перераховано:

- 22.02.2016 року за платіжним дорученням №810 грошову суму у розмірі **9 182 823, 64 грн.;**

- 24.02.2016 року за платіжним дорученням № 918 було перераховано грошову суму у розмірі **44 996 789, 76 грн.**

Загальна сума, перехована заявнику з рахунку Державної казначейської служби України в м. Києві склала **54 17 9613, 40 грн.**

Слід зазначити, що перша сума (9 182 823, 64 грн.) повністю збігається із сумою зустрічної однорідної вимоги, заяву про зарахування якої ПАТ «Київенерго» надіслав до заявника 26.11.2013 року.

Відповідь на питання б:

У справі «ТОВ «Золотий мандарин ОЙЛ» проти України» заявнику було сплачено 54 17 9613.40 грн., тобто, суму, присуджену ухвалою Господарського суду м. Києва від 12.05.2009 року, якою було змінено спосіб та порядок виконання судового рішення від 21.04.2009 року. Виплата заборгованості за зазначеною ухвалою була визначена в якості зобов'язання держави Україна у рішенні Європейського суду з прав людини від 20.10.2015 року.